

Published in **Florentin Smarandache și seducția polimorfismului. Analize, interpretări, cronici, articole, note și recenzii**, pp. 417-424. Editori: Al. Florin Țene, Andrușa R. Vătuiu. Sibiu: Agora, 2017; 843 pages. ISBN 9781599735023. Also appeared in *Monitorul de Vâlcea*, Rm. Vâlcea, 8 octombrie 2004, p. 7.

Paradoxism și postmodernism: o privire critică

Mihai Sporiș

Am încercat să ne lămurim, printr-o carte a lui Ion Soare, „Paradoxism și Postmodernism în creația Florentin Smarandache”, care sunt locul și importanța vâlceanului nostru mondializat în cultură, Florentin Smarandache. Demersul lui Ioan Soare, lăudabil în esența lui și în modul de abordare, suferă de unele deficiențe.

Necesitatea abordării filosofice

Din punctul nostru de vedere, orice concluzie are nevoie pentru susținere de argumente puternice și de o demonstrație coerentă. Matematicianul și filosoful Florentin Smarandache cunoaște bine aceste lucruri și acționează așa. Ne stă mărturie „Teza fundamentală a Paradoxismului” („Orice lucru/fenomen/idee are un înțeles și un non-înțeles în armonie contradictorie”) și apoi demonstrația, în mai multe genuri, a faptului împlinit: literatură, arte plastice. Prin specializare, îl găsim în poezie, teatru, etc. acest mod de a vedea lumea ca pe o filosofie a creatorului trebuie pus în lumină mai

întâi cu știința filosofiei și nu prin părerile unor onorabile, cunoscute personalități locale, naționale, departe de domeniu, dacă se dorește o proiecție universală. Cât despre necunoscuții pe care i-a întâlnit Smarandache în traiectoria sa pe mapamond, aceștia nu pot avea decât relevanța fortuitului. Pentru a ieși dintr-o demonstrație bazată pe sofisme, pe necunoașterea, pe neatenția celor care trebuie să recepționeze, pe tentația gustului cosmopolit, trebuie proiectat universal prin repere pe măsură, recunoscute în lumea întreagă. Proiecția construită pe o lume restrânsă la cei de mai jos, dimensionată artificial pentru relevanță, este suficient doar pentru un orizont destul de limitat. Sunt folosiți, într-o ordine anume, ca referințe și citate abundente, după o necesară lustruire: „strălucitorul Mircea Cărtărescu”; „eruditul om de știință, dublat de un scriitor de talent – Florin Vasiliu”, care devine în altă parte „eruditul critic și istoric literar”; „Titu Popescu în remarcabilul său eseu...”; Constantin M. Popa și Titu Popescu: „autoritatea și competența în domeniu, obiectivitatea și bunul gust artistic pe care ei le manifestă în tot ceea ce întreprind în câmpul literar ar putea constitui – numai ele singure! – garanții sigure și totodată „certificate de omologare”;

„Adrian Marino, cel mai prestigios „cronicar” modern al ideilor și curentelor literare...”.

Recunoaștem valoarea personalităților chemate să trudească la socul marelui prim-paradoxist, dar gratularea lor peste măsură poate avea darul să-i cufunde în auto admirație și să fie de acord cu dumneavoastră despre Florentin Smarandache fără altă cercetare. Din lumea largă, sunt „chemați”: Jacques Sarthon (?) – dramaturg francez; Hassan Ihab (?) – Maroc.

Toți acești oameni au, desigur, tot dreptul să se pronunțe despre Florentin Smarandache și despre lucrările sale, în ceea ce simt și cunosc ei, dar conform cu intenția autorului Ion Soare, pot ei să-i dea dimensiunea întreagă, universală?

Fundamentul matematico-filosofic

Noi considerăm că punctul de pornire în acest... univers este acela de matematician-filosof. De aici s-au născut apoi poetul, dramaturgul, artistul plastic. Cheia personalității lui Florentin Smarandache, determinată pentru opera sa, este fundamentul matematică-filosofie și tocmai acest lucru încercăm să-l adăugăm, sugerând câteva modele consacrate. O facem declarând apriori un partizanat pentru matematică, filosofie și creație literară în egală măsură. Istoria filosofiei menționează între

întemeietorii fenomenologiei – izvorul de inspirație al existențialismului – pe matematicianul Husserl care, prin logica lui, s-a străduit să releve operațiunile spiritului pentru a obține „esențele”. Fenomenologia sa, născută din logica matematică, se dezvoltă într-o filosofie a spiritului, ajungând până la atitudinea unei filosofii a vieții. Acest matematician-filosof putea să=și găsească locul în... Indicele de nume, pentru susținerea matematicianului, filosofului din Bălcești Oltețului!

Martin Heidegger, elev al lui Husserl, unul dintre părinții existențialismului, care marchează profund filosofia secolului XX, invocat în trecere de Ion Soare când vorbește despre fundamentul filosofic al „canoanelor postmoderniste”, ne indică metode de investigație în „Despre esența adevărului”, cu orientarea către analiză a limbajului poetic, ca singur loc al relevării ființei. Acest gânditor inspirat, un adevărat profet al epocii noastre decadente, putea fi un mod pentru afirmarea în universal și ieșirea din... provincialismul supărător și enervant (sic!). argumentăm cu câteva titluri: „Identitate și diferență” (1957), „Ce înseamnă a gândi?” (1954), „Timp și ființă” (1962). Fără asumarea ideilor acestuia (critic, se înțelege!), nu putem fi nici (post)moderni, nici para..., nici meta..., cu

atât mai puțini critici ai ultimelor cărămizi la edificiul... lumii.

Jean Paul Sartre este un filosof și scriitor în care Smarandache se poate regăsi, prin atitudinea amplificată către protest – acel „non”, ca operator matematic. O lume pe care o negi, o reconstruiești. Atitudinea văzută drept creație, prin postularea ei (a lumii; a se vedea teza paradoxismului). J.P. Sartre a „împrumutat” lui Florentin Smarandache din „Greața” sa, „Ființa și neantul” (cu „existența precede esența”) și dorința întoarcerii pe dos printr-o „simplă” operație matematică. „Drumurile libertății” pot fi un fel de oglinzi drumurilor lui Smarandache, un fel de confruntare cu evenimentele absurde (sau neînțelese în alte spații culturale) de acasă, din Africa, din America sau de dincolo de planul fizic. „Zidul” este și poate fi oricând pildă pentru tot ceea ce poate deveni din intenție, la tine pe Valea Oltețului, a Oltului, în România sau pe... Mississippi. Vedem în asocierea lui Sartre la dimensionarea lui Smarandache condamnarea la libertate, postulată de filosoful francez și exersată de olteanul nostru cu succes. Grigore Moisil, matematicianul și filosoful român, a spus pe șleau: filosofia creației, fără un fundament al abstractului matematicilor, nu poate fi întregă. De lucrul acesta ar

putea să țină seama criticul Nicolae Manolescu și toți ceilalți prizonieri ai... „vaselor comunicante”.

Afirmând prea tare, produci o... negare!

O filosofie se fixează pe un suport precum o iedera. Dacă escaladăm cu gândul organizat pe un lujer firav, nu cred că vom reuși să vedem lumina (cu sensul ei de lume(n)). Este lăudabilă intenția invocării gândirilor celebre (vezi hegelianismul), dar ruperea dintr-un context lămuritor și tratarea lor vădit prețioasă are efecte contrare. Hegelianismul, de pildă, nu se mărginește doar la „lupta contrariilor”, iar cel care a evoluat în marxism – mai la îndemâna înțelegerii noastre educată materialist-dialectic – poate să fie insuficient sau caduc. Dialectica nu trebuie etichetată doar pentru disocierea noastră de o posibilă complicitate periculoasă. Ca oameni liberi (și Florentin Smarandache este unul autentic!), dăm socoteală propriei conștiințe și pentru acest lucru, de interior, nu trebuie să-i implicăm și pe alții.

Satisfacerea sinelui sau a oglinzii de care am devenit dependenți nu este o soluție. Argumentele legate de teoria „depășită” a dezvoltării în spirală, expuse ex-catedra, creează ilaritate și le considerăm... superficiale și nefericite.

Argumentarea prin repetiția obsedantă ne dă senzația impunerii cu forța, foarte didacticistă, a unor lecții pentru niște școlari neatenți, un fel de dresaj. Superlativele risipite fără măsură – criticate aspru la începători – sublinierile inoportune, cu o redundanță obositoare, nu clădesc mai multe decât uzurpă. Depășirea unei măsuri a calificativelor fără comparație duc inevitabil către derizoriu.

Dorim aici, cu... materialul clientului, citând din prea abundentele citate, care țin locul ideilor noi, argumentelor originale, să facem o constatare: „Negând prea tare un lucru, nu faci decât să-l afirmi!”. Citatul preluat de Florentin Smarandache din Sofocle este un argument pentru autorul volumului "Paradoxism și Postmodernism în creația lui Florentin Smarandache".

Vă propunem, printr-un procedeu... paradoxist (de fapt... negarea negației!), să facem întoarcerea pe dos a acestui text: „Afirmând prea tare un lucru, nu faci decât să-l negi!”.

Din păcate, credem că logica matematică ne duce către o concluzie nedorită, și asta numai pentru că încercând un urcuș abrupt, cu mijloace firave, nu se poate, în ciuda intenției bune, atinge vârful.

Creдем că un anumit management pentru Florentin Smarandache și o altă demonstrație, mai bine susținută, îl poate duce pe matematicianul, filosoful, poetul și dramaturgul, artistul plastic etc. mai aproape de... Dumnezeu. Își merită din plin vârful pe care l-a cucerit! Acela pe care este de fapt, și nu acela pe care-l susținem cu argumente șubrede.